

Beslut att socialnämnden ingår avtal ersättning till särskild förordnad vårdnadshavare i det fall där ersättning inte utgår från någon annan

Bakgrund

Sverige har sedan början av seklet tagit emot ensamkommande barn i allt större takt vilket kulminerade år 2016 till att flera hundra tusen barn sökte asyl i Sverige. Denna mycket stora ökning har ställt höga krav på de myndigheter som har uppdraget att ta emot dessa barn.

Kommunen har det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver (2 kap. 2 § socialtjänstlagen, SoL). Avsikten med bestämmelsen är emellertid inte att kommunen ska träda in i annan huvudmans ställe och den innebär inte någon inskränkning i det ansvar som åvilar andra huvudmän. Kommunens ansvar är på detta sätt begränsat till det egna uppdraget (vilket framgår av lagstiftningen) men det kan emellertid uppstå situationer då kommunen under en begränsad tid får sörja för nödvändig hjälp i väntan på att annan huvudman ingriper.

När ett barn anländer till Sverige och under asylprocessen förordnas en god man för denna. Det är överförmyndaren/överförmyndarnämnden i den kommun där barnet vistas som är behörig att besluta om förordnande av god man (11 kap. 25 § andra stycket FB). Med begreppet "vistas" i detta sammanhang menas den kommun i vilken barnet uppehåller sig (prop. 2004/05:136 s. 33). En god man ska förordnas så snart det är möjligt.

Så snart ett ensamkommande barn fått uppehållstillstånd ska socialnämnden i den kommun barnet vistas (oftast i den kommun barnet blivit folkbokfört) väcka talan om eller anmäla behov av särskilt förordnad vårdnadshavare till domstol (10 § lagen 200:429 om god man för ensamkommande barn). Socialnämnden ska då vidta de åtgärder som krävs för att barnet ska få en särskild förordnad vårdnadshavare. Nämnden kan inte frånsäga sig sitt ansvar t.ex. p.g.a. svårigheter att hitta lämpliga personer för uppdraget.

Uppdraget som särskild förordnad vårdnadshavare är mer inriktat på den dagliga omsorgen och den långsiktiga planeringen för barnet. Socialnämndens utredning och domstolens beslut avgör om det mest lämpliga är att någon i familjehemmet förordnas eller om det bör vara någon utomstående. Detta får avgöras från fall till fall.

Ersättning

Om vårdnaden av ett barn flyttas över till en eller två särskilt förordnade vårdnadshavare som barnet varit familjehemsplacerat hos, får kommunen fortsätta att betala dessa vårdnadshavare en skälig ersättning (6 kap. 11 § SoL). Endast för den del som avser förmyndarskapet finns stadgat om arvode (12 kap 16 § Föräldrabalken, FB) och det är

SOCIAL SEKTOR
Avdelning

överförmyndaren som fattar beslut om denna del. Om barnet bor hos annan än den särskilt förordnade vårdnadshavaren finns idag inga bestämmelser som direkt syftar på att ge denne ersättning för den del som avser vårdnaden.

I Höors kommun finns för närvarande inga riktlinjer eller annan vägledning från Socialnämnden gällande ersättning till särskilt förordnad vårdnadshavare då barn är placerade i annan kommun. Ett barn får särskilt förordnad vårdnadshavare först efter att det har fått uppehållstillstånd och socialtjänsten har ansökt om anordnande av särskilt förordnad vårdnadshavare. När barnet har fått uppehållstillstånd ska barnet dessutom folkbokföras, det innebär för överförmyndaren att behörigheten inte längre är beroende av barnets vistelseort utan istället av barnets folkbokföring (16 kap 2 § FB).

Det finns inget lagstöd för att en särskilt förordnad vårdnadshavare har rätt till arvode för övriga delar av uppdraget som inte avser förmyndarskap. Det är dock vanligt att socialtjänsten ingår avtal med särskilt förordnad vårdnadshavare och på så sätt reglerar att de får en ersättning för det arbete som läggs ner på omvårdnad om barnet. Dessa delar ligger dock utanför överförmyndarens verksamhet.

Det finns ett behov av politisk vägledning i denna fråga därför bedöms den som angelägen och för att särskilt förordnade vårdnadshavare till barn som är placerade i annan kommun än Höör ska få möjlighet att utföra sitt uppdrag.

Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslås besluta:

- Att Socialnämnden i Höör beslutar att ingå avtal med särskilt förordnade vårdnadshavare i de fall där ersättning inte utgår från någon annan.

I tjänsten
190328

Nicoleta Berg
Gruppledare Barn och Familj